

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Barns och ungas välfärd i eftervården av coronakrisen

Rapport från coronaarbetsgruppen inom barnstrategiarbetet
om tillgodoseende av barnets rättigheter 24.6.2020

Tryggande av resurserna under coronakrisen och i eftervården av den

- I eftervården av coronakrisen ska det säkerställas att kommunerna får tillräckligt med resurser för tjänsterna inriktade på barn, unga och familjer. Det ska säkerställas att barnfamiljernas utkomstskydd är tillräckligt.
- I eftervården av coronakrisen ska man trygga medborgarorganisationernas och församlingarnas möjligheter att fortsättningsvis tillhandahålla barn, unga och familjer tjänster och aktiviteter (såsom kamratverksamhet). Även företagets möjligheter att erbjuda barn, unga och familjer tjänster bör tryggas.
- De goda samarbetsförfaranden och verksamhetsformer som infördes under coronakrisen ska utvecklas vidare och göras permanenta. Det ska säkerställas att tjänster och aktiviteter riktade till barn, unga och familjer organiseras utifrån dessas behov i stället för utifrån systemet och organisationen. Detta ska beaktas i alla reformer, såsom social- och hälsovårdsreformen, landskapsreformen och reformen av den sociala tryggheten, och i beredningen och genomförandet av olika strategier och program.

Bedömning av konsekvenserna för barn och unga samt barnbudgetering

- I eftervården av coronakrisen ska det göras en systematisk bedömning av konsekvenserna för barn, unga och barnfamiljer. Det ska säkerställas att förhandsbedömningar, processbedömningar och efterhandsbedömningar utförs. För styrningen av bedömningarna ska det tas fram mer information, såsom utbildning och stödmaterial. Det ska säkerställas att barn, unga och familjer hörs i samband med konsekvensbedömningar. Det ska säkerställas att bedömningarna baserar sig på ett kunskapsunderlag som är tillräckligt omfattande och av så hög kvalitet som möjligt. Under coronakrisen har det genomförts flera enkätundersökningar riktade till barn, unga och familjer, och den information som dessa gav ska systematiskt samlas in och användas i beslutsfattande.
- När konsekvenserna för barn, unga och familjer bedöms ska det utredas vilka grupper som drabbats särskilt hårt av coronakrisen. För eventuella kommande epidemivågor (och andra undantagsförhållanden) ska det tas fram en modell för bedömning av konsekvenserna för människor, och i modellen ska man beakta bedömningen av konsekvenserna för barn, unga och familjer. Detta kommer att stärka arbetet med att tillgodose de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, transparensen i beslutsfattandet och medvetenheten om beslutens omfattande konsekvenser. I modellen ska också de regionala skillnaderna i epidemisituationerna beaktas.
- I eftervården av coronakrisen ska bedömningen av konsekvenserna för barn, unga och barnfamiljer inkludera även budgetbeslut (barnbudgetering). Barnens rättigheter ska säkerställas med tillräckliga resurser.

Rätten att bli hörd och få information

- I eftervården av coronavirusepidemin ska man se till att barns och ungas delaktighet och lika möjligheter att bli hörda stärks.
- Barns och ungas egna synpunkter och erfarenheter ska utredas, och den information som de ger ska användas som stöd i verksamhet och beslutsfattande i samband med eftervården av krisen.
- Den information som samlas in av barn och unga under krisen ska sammanställas och utnyttjas som stöd i beslutsfattandet på ett systematiskt sätt.
- I bedömningarna av barnkonsekvenserna ska man särskilt fästa uppmärksamhet vid stärkandet och införandet av metoder och handlingsmodeller för barns och ungas delaktighet och hörande. Alla barns lika möjligheter att delta ska stödjas.
- Med de åtgärder som valts för eftervården av coronasituationen ska barnens och ungdomarnas framtidstro och trygghet liksom deras känsla av delaktighet i vardagen stärkas. Detta ska beaktas också när barnen ges information, det vill säga i vilka kanaler och vilken slags information barn i olika åldrar och med olika bakgrund önskar.
- När det gäller kommunikationen med barn och unga och nyhetsförmedlingen till dem ska man se till att de kan få information på det språk som de använder, inklusive på det finska och finlandssvenska teckenspråket och på lättläst språk.

Bekämpning av marginalisering och ojämlikhet

- I eftervården av coronakrisen ska bekämpningen av ojämlikhet vara ett centralt mål. De barn och unga vars välfärd kräver särskilda insatser under coronakrisen ska identifieras. I arbetet för att trygga dessa barns och ungas välfärd och rättigheter ska effektiva metoder användas.
- Tillgången till tjänster (bl.a. social- och hälsovårdstjänster, utbildning, fritidstjänster) liksom stödåtgärdernas regionala och språkliga jämlikhet ska säkerställas.
- Informationen ska vara tillräcklig och förståelig.

Tryggande av utsatta barns och ungas rättigheter

- Det bästa sättet att minska utsattheten i eventuella kommande krissituationer är att garantera universella tjänster och förmåner som stärker välfärden för alla barnfamiljer. Dessa är centrala när det gäller att förebygga ojämlikhet. Dessutom behövs riktade och skraddarsydda åtgärder för dem som har en utsatt ställning.
- Det ska säkerställas att organisationerna har resurser för tjänster med låg tröskel (även anonyma tjänster) riktade till utsatta familjer. Tillräckliga understöd ska riktas även till telefontjänster och e-tjänster där vilka barn, unga eller föräldrar som helst eller någon annan som sörjer för ett barns eller en ung persons välbefinnande kan få professionellt stöd eller kamratstöd.
- Det ska skapas metoder och strukturer som kan användas under eventuella kommande kriser och restriktioner vid stöttande av utsatta barn och familjer. En heltäckande plan för hur tjänster ska tillhandahållas i hemmen under undantagsförhållanden ska tas fram.
- För att föräldrar som talar ett främmande språk ska få information i tjänsterna ska personal utbildas i transkulturell interaktion. Man ska sörja för att de som talar ett teckenspråk (både det finska och det finlandssvenska) får information om både tjänsterna och coronan på sitt modersmål. Information ska också ges på lättläst språk.
- Understöd ska riktas till arbete som stöder välbefinnandet hos utsatta barn, unga och barnfamiljer.

Psykisk ohälsa i familjen

- Det ska säkerställas att den nationella strategin för psykisk hälsa och det nationella programmet för suicidprevention genomförs.
- Mer resurser ska tilldelas de stöd- och vårdtjänster som erbjuds inom mentalvårdsarbetet med låg tröskel. Det är mycket viktigt att barn och unga under och efter krisfasen har tillgång till de avgiftsfria och anonyma tjänster som är riktade till dem. Digitala tjänster som konstaterats vara bra ska börja användas. Samtidigt som tillgången på digitala tjänster ökas ska det fortfarande finnas tjänster som ges ansikte mot ansikte. Likaså finns det fortsatt behov av samtalsstöd via telefon.
- Barnen önskar framför allt samtalsstöd med låg tröskel och servicehandledning, så i eftervården av coronan ska man sörja för tillgången på dessa tjänster.
- De anställda inom utbildningssektorn ska ges utbildning, resurser och tid för att stödja de psykiska färdigheterna i sitt dagliga arbete.

Barn och unga med funktionsnedsättning

- Man ska förbereda sig på och tillgodose det ökade servicebehovet efter undantagsförhållandena. Barn och unga med funktionsnedsättning och deras familjer ska höras och deras synpunkter beaktas i eftervården av coronasituationen och i förberedelserna inför en eventuell ny epidemivåg.
- I kommunernas krisplaner och även i serviceplanerna för barn och unga med funktionsnedsättning ska det anges hur man går tillväga i undantagssituationer och hanterar de brådskande servicebehov som dessa situationer ger upphov till. Flexibiliteten i tjänsterna ska ökas: det bör finnas beredskap att snabbare bevilja nya tjänster eller kontrollera deras omfattning eller sätten att ordna dem, om exempelvis förändringar i familjernas situation orsakade av en eventuell andra våg kräver det.
- Det ska satsas tillräckligt på de förebyggande tjänsterna så att barn och familjer inte ens under undantagsförhållanden i onödan får behov av tyngre och dyrare korrigerande tjänster. Det ska reserveras tillräckligt med resurser till det sociala arbetet, såsom för kartläggning och beslutsfattande om individuella servicebehov. Angivna tider får inte överskridas och brådskande servicebehov bör tillgodoses tillräckligt snabbt.
- Den information och rådgivning som ges om tjänster och förmåner för barn och unga med funktionsnedsättning och för deras familjer ska vara tydlig, tillgänglig, tillräcklig och uppdaterad. Informationen och rådgivningen ska ges på ett samordnat sätt.

Barn och unga med funktionsnedsättning (forts.)

- Nu har det funnits tydliga brister till exempel i informationen om besöksförbudet och om tillstånden för yrkespersoner, såsom terapeuter, att besöka olika verksamhetsenheter. Brister har också funnits i informationen om frågor som rör hälso- och sjukvård (exempelvis om möjligheten att få vård, inklusive eventuell intensivvård, och närståendes och behövliga yrkespersoners tillträde till sjukhus för att ge en patient med funktionsnedsättning den hjälp och det stöd som denne behöver).
- Närståendevårdarfamiljernas särskilda ställning och behov av stöd ska beaktas bättre än hittills. För att familjerna inte ska bli utmattade är det viktigt att trygga även den kortvariga och tillfälliga vården. Man bör se till att det finns tillräckligt med skyddsutrustning för närståendevårdarfamiljerna och för exempelvis en förälder som är arbetsgivare till en personlig assistent/assistenter.
- Problemen med familjernas försörjning ska lösas bättre i en eventuell ny epidemisituation, till exempel det tillfälliga epidemistödet bör vara mer omfattande.
- Distansundervisningslösningar ska utvecklas för att hjälpa och komplettera undervisningen för barn och unga med funktionsnedsättning (dessa kunde också användas exempelvis för att ordna stödet för inläringen). I distansundervisningen ska man sörja för att barnen och ungdomarna får tillräckligt med stöd i undervisningen och för att det finns fungerande lösningar i fråga om utrustningen. Distansundervisningslösningarna får inte äventyra förverkligandet av principen om inkludering. När det gäller skolornas lokaler bör man göra de ändringar som behövs i lokalerna så snabbt som möjligt, redan under sommaren – exempelvis skapa öppna lärmiljöer så att skolgången blir så trygg som möjligt, både fysiskt och socialt. I samband med detta bör man också se till att det finns tillräckligt med tvätttrum och toaletter.

Barn och unga som är klienter inom barnskyddet

- Den i regeringsprogrammet nämnda gradvisa skärpningen i fråga om hur många klienter socialarbetarna inom barnskyddet får ha ska genomföras så snabbt som möjligt.
- Den innehållsmässiga utvecklingen av eftervården som nämns i regeringsprogrammet ska inledas så snart som möjligt.
- En utredning ska utföras om upphandlingsrutinerna inom barnskyddet och vården utom hemmet. Det finns tydliga skillnader mellan serviceproducenterna i kvaliteten på barnskyddet och vården utom hemmet, och de nuvarande rutinerna leder till att platserna för vård utom hemmet byts och det blir avbrott i viktiga mänskliga relationer.
- Forskningen om samt styrningen och övervakningen av barnskyddet och vården utom hemmet ska stärkas nationellt.
- De strukturer som stöder den samhälleliga delaktigheten för barn och unga som är klienter inom barnskyddet ska stärkas i anslutning till social- och hälsovårdsreformen. Strukturerna måste stödja delaktigheten för barn i alla åldrar.
- Åtgärder ska vidtas för att stärka kunnandet hos de vuxna som är närvarande i dessa barns och ungas vardag och för att ge de vuxna bättre verktyg för att möta barn och unga och stödja deras känslomässiga färdigheter och psykiska välmående.
- Medel bör tilldelas för försök gällande utveckling av nya arbetssätt inriktade på kollektiv påverkan (collective impact) och en struktur skapas för kommunernas ömsesidiga lärande (t.ex. ett lärandenätverk).

Unga som varken studerar eller arbetar (NEET-unga)

- Verkstädernas startträning och sociala rehabilitering med fokus på att de unga ska klara vardagen ska utvecklas och utökas.
- Inom alla tjänster som främjar ungas sysselsättning och förmåga att klara vardagen ska det bli möjligt, och även framöver vara möjligt, att utveckla och producera distanstjänster och digitala tjänster.
- Man ska erbjuda mer mentalvårds- och missbrukartjänster med låg tröskel och tjänster som är skraddarsydda för unga så att de får de terapitjänster som de behöver.
- Det uppsökande ungdomsarbetet ska tilldelas mera medel så att man kan sörja för att de unga som under undantagsförhållandena inte fått den hjälp de behöver igen ska nås av tjänsterna.
- Mer resurser ska tilldelas det arbete som organisationer gör på nätet, tröskelfritt, anonymt och gratis i syfte att stödja ungas psykiska hälsa (exempelvis chattforumet Sekasin och andra hjälpkanaler som olika organisationer driver på nätet). Arbetet ska utvecklas ytterligare i syfte att möjliggöra till exempel digitala servicehandledningsvägar, digitalt stöd inte bara på individuell basis utan även för unga familjer och deras närmaste omgivning samt stöd på flera språk till unga från olika språkgrupper.

Barn och unga med invandrarbakgrund

- All kommunikation relaterad till coronaviruset ska vara tillgänglig och ske via flera kanaler. För att kommunikationen ska nå fram till invandrarna är det viktigt att stärka samtalen, dialogen och de förtroendefulla relationerna med invandrargrupperna och att söka lösningar tillsammans med dem.
- Inom småbarnspedagogiken och i skolorna ska man sörja för att de metoder som används för att hålla kontakt med familjerna fungerar.
- Barnens bästa ska tillgodoses i situationer där det finns risk för att en familjeåterförening inte kommer att ske då anknytningspersonen håller på att förlora sitt uppehållstillstånd på grund av en plötslig permittering eller arbetslöshet orsakad av coronan. Enligt utlänningslagen kan avvikelse göras från försörjningsförutsättningen, om ett barns bästa kräver det, men paragrafen i fråga har tolkats ytterst snävt. Tolkningspraxis bör granskas på nytt, och då bör man beakta de orimliga situationer som epidemin orsakar.
- Det ska säkerställas att även papperslösa familjer får tillgång till coronatester på samma villkor som andra. De ska uppmuntras att genomgå tester och ges information om hur de kan få en test. I fråga om barn och unga är det viktigt att de trots coronasituationen även har tillgång till andra social- och hälsovårdstjänster, såsom rådgivningen, vaccinationer och barnskyddstjänster.

Regnbågsbarn och -unga

- Regnbågssensitiviteten bör stärkas i olika tjänster och aktiviteter, till exempel i skolorna och läroanstalterna, elevhälsan, ungdomsarbetet och social- och hälsovårdstjänsterna, bland annat genom utbildning.
- Information ska ges om att det i stöd- och rådgivningstjänsterna för barn och unga inte förekommer någon diskriminering och att verksamheten är regnbågssensitiv.

Skydd av barn och unga mot våld

- Man ska sörja för att åtgärdsprogrammet En barndom utan våld liksom planen för genomförande av Istanbulkonventionen genomförs och att det finns tillräckligt med resurser för detta. Båda två innehåller flera åtgärder som är viktiga med tanke på eftervården av coronakrisen.
- Det ska utarbetas en nationell plan för genomförande av Lanzarotekonventionen, och målsättningen med denna plan ska vara att sexuell exploatering av och sexuella övergrepp på barn ska upphöra.
- Det ska säkerställas att det i familjerådgivningarna och andra tjänster för barnfamiljer finns tillräckligt med möjligheter till samtals hjälp för barn, unga och barnfamiljer. Det finns hjälp att få i organisationernas tjänster med låg tröskel och i de grupper som dessa bildat för personer i samma ställning och för andra, och det är viktigt att det ges information om var hjälp finns tillgänglig.
- Man bör se till att rådgivningsarbetet och barnfamiljernas hemservice normaliseras så snart som möjligt så att familjerna får behövligt stöd. Genom dessa tjänster kan man tillgodose familjernas behov och förhindra att problemen förvärras och att hälsoproblem uppkommer.

Skydd av barn och unga mot våld (forts.)

- Myndigheternas kunnande när det gäller att ingripa i våld i nära relationer och bryta våldsspiraler ska stärkas ytterligare. De anställda behöver utbildning både i att identifiera de olika formerna av våld i nära relationer och fenomenet som sådant och i att använda verktyg som tagits fram för att ingripa i dessa situationer.
- Arbetet med att bekämpa sexuell exploatering och sexuellt antastande i webbmiljöer ska stärkas.
- Man ska sörja för skolornas och småbarnspedagogikens undervisning i icke-aggressivt beteende och i säkerhetsfärdigheter. Det är viktigt att barn och unga kan identifiera våld och vet vilka rättigheter de har och var de ska sätta gränserna. Man ska också sörja för undervisningen i kroppskännedom och sexualundervisningen i skolorna och småbarnspedagogiken. En central roll har säkerhetsfärdigheterna och kunskapen om hur man respekterar sin egen och andras kropp och gränser.

Småbarnspedagogiken och utbildningen

- Man ska se till att alla familjer vars barn inte längre deltar i småbarnspedagogiken har kontaktats, och särskild uppmärksamhet ska ägnas barn i en utsatt ställning, såsom barnskyddsklienter och familjer med invandrarbakgrund.
- Samtalen med barnen och vårdnadshavarna om barnets småbarnspedagogik ska genomföras genast på hösten och det ska göras en kartläggning av vilka faktorer som främjar barnets resiliens (t.ex. med hjälp av metoden Föra barnet på tal). I samtalen ska man försöka finna tillvägagångssätt som kan användas i vardagen för att stärka barnets resiliens och som är lämpliga för barnet och familjen i fråga.
- Man ska stärka och utvidga det stöd som social- och hälsovården erbjuder i anslutning till småbarnspedagogiken redan på hösten, såsom tjänsterna inom familjerådgivningen och barnskyddet, samt stödet för inlärningen och utvecklingen, såsom speciallärarens stöd och tal- och ergoterapin. I samband med att lagen om småbarnspedagogik revideras bör lagen om elev- och studerandevård utvidgas så att den omfattar även småbarnspedagogiken.
- Det rekommenderas att kommunerna tillhandahåller ett gemensamt telefonnummer eller ett digitalt verktyg (t.ex. i anslutning till en familjecentral) för samordningen av de social- och hälsovårdstjänster som erbjuds familjerna via småbarnspedagogiken.

Småbarnspedagogiken och utbildningen (forts.)

- De åtgärder som enligt regeringsprogrammet ska vidtas för att stärka kvaliteten och jämlikheten inom småbarnspedagogiken ska genomföras i forcerad takt, särskilt trestegsmodellen för stöd.
- Det ska säkerställas att avgifterna för småbarnspedagogiken inte minskar deltagandegraden på grund av att familjer har det svårt ekonomiskt. Familjerna ska aktivt informeras om möjligheten att ändra inkomstuppgifterna och ansöka om ändring av avgifterna. De preliminära resultaten i ett försök med gratis småbarnspedagogik för femåringar visar att fler deltar när det är gratis.
- De nya goda förfaranden som undantagstillståndet skapat ska spridas, till exempel förfarandet att ett sjukt barn som är äldre än tre år dagligen kan vara i kontakt med sitt daghem och få stöd och möjlighet att känna gemenskap med sin daghemsgrupp även när det är hemma.

Den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet

- Det ska säkerställas att tillgången till stöd för inläringen och elevhälsotjänster är tillräcklig i alla kommuner.
- När skolan börjar på hösten ska man genom samtal med alla barn och unga ta reda på vilka skyddande faktorer de har i sina liv. Målsättningen med dessa samtal är att få en uppfattning om vad de vuxna i barnens och ungdomarnas omgivning kan göra för att stärka deras psykosociala välmående och resiliens (med hjälp av t.ex. metoden Föra barnet på tal).
- När det gäller barn och unga som haft utmaningar, till exempel under distansundervisningsperioden, ska den personal som ansvarar för skolans stöd genast involveras i resiliensdiskussionerna. I samtalen ska man försöka finna arbetssätt som kan användas för att stärka barnets resiliens och som är lämpliga för barnet och familjen i fråga.
- I elevhälsotjänsterna ska man prioritera det individuella behovet av samtal och stöd. Hälso- och inlärningsundersökningar ska utföras i mån av möjlighet.
- Det ska säkerställas att stödåtgärderna fortsätter och att eleverna har möjlighet att söka sig till tjänster och stöd även under sommarlovet. Skolpsykologernas, -kuratorernas, -hälsovårdarnas och -läkarnas klientarbete ska fortsätta under sommaren. Det ska ges tillräckligt med information om tjänsterna till både elever och föräldrar. Elever och föräldrar ska uppmuntras att söka sig till tjänsterna. Möjligheter till samtal ska erbjudas aktivt. Eleverna ska erbjudas mottagningar som är öppna utan tidsbokning.

Den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet (forts.)

- Man ska kontakta elever och familjer vars situation har väckt oro under distansundervisningsperioden.
- Man ska se till att lärarna och andra som arbetar med barn får bättre förmåga att identifiera och ingripa i mobbning och våld.
- För alla utbildningsnivåer ska det utvecklas modeller för distansundervisning som kan användas i en eventuell andra epidemivåg. Goda modeller och förfaranden ska samlas in på Utbildningsstyrelsens webbplats. Distansförbindelselösningar som främjar likabehandling och jämlikhet i utbildningen ska användas som stöd och hjälp inom närundervisningen även under normala förhållanden.
- Elevhälsans distanstjänster ska stärkas för den händelse att en andra epidemivåg kommer.

Social- och hälsovårdstjänster för barn, unga och familjer

- Arbetet för att främja välbefinnande och hälsa samt de förebyggande tjänsterna och det tidiga stödet för barnfamiljer ska stärkas och ges tillräckliga resurser.
- I familjecentralerna ska man införa en multiprofessionell modell för tidigt stöd, vård och rehabilitering för barn, unga och familjer, en modell som inkluderar stödet för dessa gruppers psykiska hälsa och tidig vård.
- Inom barn- och familjetjänsterna ska man stärka arbetet som stöder föräldraskapet och parförhållandena, hjälparbetet i samband med skilsmässor, förebyggandet av våld i nära relationer, inklusive våld mot barn, och de arbetsmetoder som tar hänsyn till familjernas mångfald och mångkulturalism.
- Inom barn- och familjetjänsterna ska man sörja för att de anställda inte blir överbelastade och för att rutinerna i fråga om placeringarna fungerar.
- Ytterligare resurser behövs för att åtgärda bristerna i tillgången på service, bland annat för mödra- och barnrådgivningen, elevhälsan, familjerådgivningen, familjernas hemservice och familjearbetet, barn-skyddet, munhälsovården för barn och unga, barn- och ungdomspsykiatri, missbrukartjänsterna och mentalvårdsarbetet riktat till vuxna.
- Hemservicen för utsatta familjer ska utvidgas som en förebyggande och stärkande serviceform.

Social- och hälsovårdstjänster för barn, unga och familjer (forts.)

- Mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar ska stärkas och en flexibel och snabb tillgång till vård garanteras. Åtgärderna i den nationella strategin för psykisk hälsa och det nationella programmet för suicidprevention ska genomföras.
- Rådgivningsbesöken ska genomföras utan dröjsmål så att störningar i barns tillväxt och utveckling och familjernas behov av stöd kan identifieras i tid. Familjer som avbokat mottagningstider ska aktivt kontaktas och uppmanas att besöka rådgivningen. Man ska sörja för att alla ungdomar som behöver preventivmedelsrådgivning får den.
- Man ska säkerställa att familjer vars barn missat vaccinationer som ingår i vaccinationsprogrammet kontaktas och uppmanas att vaccinera sitt barn.
- Man ska uppmuntra till användning av tjänsterna för att förhindra underanvändning och de sociala problem och hälsoproblem som underanvändning kan ge upphov till. I detta spelar en öppen och tydlig kommunikation en nyckelroll.

Barns och ungas hobbyer och fritid

- Coronakrisen har på många sätt försämrat barns och ungas möjligheter till fritidssysselsättningar. Utan åtgärder kan dessa effekter bli långvariga. Den effektivaste metoden på kort sikt är att på olika sätt ordna aktiviteter för dem i anslutning till skolorna. Kopplingen mellan skolan och fritidsaktiviteterna ska stärkas så att skolan utvecklas till ett centrum för fritidsaktiviteter för barn och unga. För att uppnå detta ska skolans klubbverksamhet och elevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet stärkas och användningen av skolornas lokaler för fritidsaktiviteter efter skoldagens slut ökas. Organisationerna och föreningarna ska börja ordna verksamhet i skolorna.
- Med hjälp av en hobbygaranti ska det säkerställas att alla barn och unga har tillgång till en meningsfull hobby oberoende av familjens ekonomiska situation
- De aktörer som ordnar fritidsaktiviteter och andra som arbetar med fritidsverksamhet för barn och unga ska tillsammans ta fram riktlinjer och goda modeller för trygga fritidsaktiviteter.
- För att barnen ska klara av coronasituationen och få hjälp med att orka behöver de kontakter med trygga vuxna utanför hemmet och med kamrater. Barnens möjligheter till fritidsaktiviteter och rekreation bör tryggas genom samverkan mellan kommuner, församlingar, social- och hälsoorganisationer, kultur- och ungdomsorganisationer och idrottsorganisationer.

Barns och ungas hobbyer och fritid (forts.)

- Med hjälp av ekonomiskt stöd ska det säkerställas att organisationer och föreningar kan ordna fritidsaktiviteter och föreningsverksamhet för barn och unga åtminstone i samma omfattning som innan krisen.
- De nya sätt att ordna fritidsaktiviteter som tillkom under coronakrisen och som konstaterades vara bra ska bevaras och utvecklas vidare.
- I samband med att man planerar meningsfulla fritidsaktiviteter i anslutning till skoldagarna enligt Finlandsmodellen ska man göra en sammanställning av den förståelse man genom universella samtal för kartläggning av resiliensen fått om vilka aktiviteter som skulle stärka barnens och ungdomarnas resiliens i området i fråga. Denna förståelse ska man presentera i en dialogisk process för områdets aktörer, såsom organisationer, föreningar, ungdomsväsendet och församlingarna, så att dessa får ett underlag för planeringen av sin verksamhet. Vilka faktorer som stärker resiliensen ska utredas systematiskt och separat för varje barn och ung person. Dessutom ska barn och unga involveras i en kreativ samverkan vid planering och genomförande av verksamheten.

Barnfamiljernas försörjning

- Man ska säkerställa en snabb och flexibel tillgång till utkomstskydd och en smidig tillgång till arbetskraftstjänsterna.
- Det behövs tilläggssatsningar på utkomstskyddet för barnfamiljer. Dessa kan bestå av en höjning av de barnförhöjningar som beviljas i samband med utkomstförmåner och en tillfällig höjning av barnbidraget. De erfarenheter som coronakrisen gett ska utnyttjas i reformen av den sociala tryggheten.
- Stödet till familjer med låga inkomster, den föräldradagpenning som betalas till minimibeloppet, sjukdagpenningarna och arbetslöshetsdagpenningarna ska höjas.
- Det ska göras en omfattande insamling och analys av data om barnfattigdomen.

Att förena arbete och familj

- På arbetsplatserna ska man även framöver och permanent använda de arbetsätt som man under distansarbetsperioden konstaterade fungera bra. Det ska samlas in uppgifter om de familjevänliga rutiner som arbetsplatserna införde för distansarbetet och om andra rutiner som skapades under undantagsperioden för förenandet av arbetet och familjen.
- För en eventuell ny coronavåg ska det utvecklas nya sätt att sörja för morgon- och eftermiddagsvården när man övergår till distansundervisning. För att stödja barnfamiljerna i förenandet av arbete och familj ska morgon- och eftermiddagsvården av de unga skoleleverna utökas. Stödet från småbarnspedagogiken ska utvecklas och införas i dagsprogrammet för de små barn som på grund av epidemin stannar hemma.
- Det ska ordnas dagsaktiviteter för de unga skoleleverna och möjlighet för dem att få mat i skolan när föräldrarna är på jobbet.
- I synnerhet för att stödja ensamförsörjarfamiljerna ska barnfamiljerna ges bättre tillgång till hemhjälp, så att föräldern kan arbeta (inklusive distansarbete) medan barnet är hemma på grund av sjukdom eller smittorisen. Även de arbetande anhörigvårdarnas tillgång till hemhjälp ska förbättras.
- Det ska säkerställas att det finns tillgång till skiftomsorg inom småbarnspedagogiken.

Barns och ungas relationer med närstående och kamrater

- Vid beredning av lagar och utarbetande av anvisningar baserat på utvärderingar av samordningen av distansundervisningen och närundervisningen ska man beakta även de goda förfaranden som under undantagstillståndet togs fram för barnens och ungdomarnas kamratrelationer.
- I arbetet med att utveckla telefontjänster och digitala tjänster ska man beakta barn och unga som en användargrupp, och de tjänster som riktas uttryckligen till barn och unga ska tilldelas mer resurser.
- Coronakrisen visade att digitala lösningar kan förena människor och stärka mänskliga relationer. Detta kräver att barn, unga och vuxna kan använda digitala verktyg på ett säkert och ansvarsfullt sätt och med respekt för andra och att olika familjers utmaningar och behov av digitalt stöd för välbefinnandet identifieras i samarbetet mellan de olika samhällsaktörerna.
- Förfarandena ska förenhetligas så att skyddet av familjelivet och kontakten med närstående förverkligas på ett förutsägbart och jämlikt sätt för barn och unga som bor på anstalter och boendeenheter.
- Förfarandena ska förenhetligas och barnens rätt till kontakt stärkas så att skyddet av familjelivet och kontakten med närstående på ett förutsägbart och jämlikt sätt förverkligas för barn och för föräldrar som avtjänar ett fängelsestraff.
- Mera stöd ska anvisas för medling i familjefrågor och andra medlingstjänster så att de behov av tjänster som coronakrisen gett upphov till ska bli snabbt tillgodosedda.
- För att säkerställa barnets rätt till umgänge i en epidemisituation ska det göras en utredning om hur ledsagarservice kan ordnas för barn.

Coronakrisen är en global kris i fråga om barnens rättigheter

- Finland ska hålla fast vid sitt mål enligt internationella åtaganden om att använda 0,7 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) på utvecklingsamarbete och 0,2 procent av BNI på stöd till de minst utvecklade länderna.
- Finland ska stödja särskilt medborgarsamhällets och organisationernas verksamhet för att svara på coronakrisen. Detta är ofta det effektivaste sättet att lokalt reagera på en kris.
- Finland ska prioritera coronastöd som bekämpar krisens effekter på barn: bekämpning av barnfamiljernas fattigdom, näring, utbildning, sexuell och reproduktiv hälsa, situationen och skyddet av utsatta grupper som flickor och barn med funktionsnedsättningar, stärkande av lokalt baserade barnskyddssystem och psykosocialt stöd till barn och vårdnadshavare samt stöd av föräldraskapet.
- Finland ska utvärdera och utveckla sitt utvecklingsamarbete som baserar sig på de mänskliga rättigheterna genom att införa bedömning av barnkonsekvenserna före finansieringsbeslut eller till exempel före godkännande av en landstrategi och som en del av de konsekvensbedömningar som utförs i samband med slutliga evalueringar.
- I EU:s coronastödpaket och i den kommande fleråriga budgetramen ska ambitiösa resurser avsättas för att hjälpa särskilt de minst utvecklade länderna och investeringar särskilt i barn ska säkerställas.
- Inom unionen ska det säkerställas att coronastödet uttryckligen inriktas på att minska barnfamiljernas fattigdom genom att införa en europeisk barngaranti som går ut på att varje medlemsstat reserverar 5 % av sina anslag från fonden ESF+ under de kommande sju åren för att minska barnfattigdomen.
- Finland ska främja genomförandet av EU:s gemensamma övergripande barnstrategi som baserar sig på barnens rättigheter.